

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.028/2018/9.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Tánczos Rita előadó bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Magyar György ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Boros Erzsébet ügyvéd

A per tárgya: jogalap nélkül levont illetmény és
sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.433/2014/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.193/2016/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.433/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes gazdasági vezetőként állt az alperes alkalmazásában. 2015. május 1-jei hatállyal biztonsági tiszt besorolású beosztást ajánlottak fel számára, melynek elfogadása tárgyában 5 munkanapon belül nem nyilatkozott, így a munkáltató felmentése iránt intézkedett.
- [2] A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoka a felperes szolgálati viszonyát 2016. január 19-ével szüntette meg a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 56. § (2) bekezdés c) pontja, illetve 75/B. §-a alapján.
- [3] A felperest az 5 hónapos felmentési idő teljes tartamára mentesítették a munkavégzési kötelezettség alól, továbbá intézkedtek végkielégítésként 6 havi távolléti díjának a felmentési idő utolsó napján történő kifizetéséről.
- [4] A felperes 2016. januári időarányos díjazásából nettó 28.404 forint 2016. február 5-én, további nettó 103.507 forint pedig 2016. március 5-én került jóváírásra bankszámláján, a különadó levonását követően pedig végkielégítésként nettó 868.350 forint 2016. március 8-án került megfizetésre számára. A 2016. januári illetménye két részletben történő elszámolása és jóváírása folytán 2x8.000 forint önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj került levonásra illetményéből.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes per megszüntetésével nem érintett kereseti kérelmében önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj fejében jogalap nélkül levont munkabér kifizetés címén 8.000 forint és 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a perköltség viselése mellett. Arra hivatkozott, hogy a Hszt. 90. § (5) bekezdése, illetve a 31/2015. (VI.15.) BM rendelet 43. § (4) bekezdés b) pontja alapján a végkielégítést és időarányos január havi távolléti díját a felmentési idő utolsó napján kellett volna kifizetni a részére, ennek elmaradásáról 2016. január 27-én levélben értesítette a munkáltatót. Az alperes másnap kelt válaszában a Magyar Államkincstár új számfejtési programjával kapcsolatos hibákra vezette vissza a késedelmet. A késedelemmel kapcsolatban előterjesztett szolgálati panasza alapján 2016. október 17-én a fizetési számláján jóváírtak 3.999 forint késedelmi kamatot. A sérelemdíjjal kapcsolatos igénye vonatkozásában előadta, arra számított, hogy időben meg fogja kapni a neki járó juttatást, erre azonban nem került sor. A közüzemi szolgáltatók, illetve a bank felé folyamatos fizetési kötelezettsége állt fenn és tartania kellett attól, hogy ezt nem tudja teljesíteni. Személyiségi jogsérelem egzisztenciális természetű volt, erős létbizonytalanságot, lelki szenvedést érzett a késedelmes fizetés miatt. Attól kellett tartania, hogy jogi képviselőjét sem fogja tudni kifizetni. 2016. március 1-jén jutott először álláskeresősi

járadékhoz, s a biztosítótól 2016. május 27-én kapott biztosítási összeget. Amennyiben az Államkincstár rendszere nem működött megfelelően, úgy át kellett volna térni a manuális elszámolásra.

- [6] Az alperes ellenkérelmében a per megszüntetésével nem érintett kereseti kérelmek vonatkozásában a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes vagyoni jellegű jogsérelem miatt megalapozatlanul igényelt sérelemdíjat, a késedelemre figyelemmel a munkáltató a késedelmi kamatot megfizette. A hátrány nem jelent személyiségi jogsérelemet, ehhez a munkáltató felróhatóságát kellett volna bizonyítani. Az adott időszakban az állami alkalmazottak ezrei nem kapták meg időben fizetésüket, nemcsak a felperest érte ilyen sérelem. A munkáltató a probléma jelzésén kívül mást nem tehetett.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [7] A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.193/2016/8. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj fejében jogalap nélkül levont munkabér kifizetés címén nettó 8.000 forintot, valamint 100.000 forint sérelemdíjat, illetve kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 10.000 forint rész perköltséget. Kifejtette, hogy a 2016. januári időarányos illetmény egy részének jóváírására csak 2016. március 5-én, a végkielégítés jóváírására pedig 2016. március 8-án került sor. A késedelem a vagyoni jogi sérelemben túl személyiségi jogsérelemet is eredményezett a felperesnél, vagyoni viszonyait át kellett szervezni, közüzemi számláit, tartozásait teljesítenie kellett és gyermekeit is el kellett tartani. Mindez komoly stressz hatást, létbizonytalanság érzést, életminőség romlást eredményezett nála. Az Országos Parancsnoki határozat a késedelmet és az adminisztrációs problémát elismerte, melynek hátterében a Magyar Államkincstár működése, a különadóval kapcsolatos program fejlesztése volt megállapítható. Az Államkincstár, mint teljesítési segéd tevékenységéért a Ptk. 6:148. § (1) bekezdése szerint az alperes felelős volt. A felperes életminősége sérült, az állás elvesztésével járó stresszes állapotot tovább rontotta, hogy a jogviszonya megszüntetését követően további sérelem érte. A 8.000 forintos önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj levonására kétszeresen, indokolatlanul került sor, így a jogalap nélkül levont összeg a felperes számára visszajár.
- [8] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Gyula Törvényszék 9.Mf.25.433/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította, a felperes által fizetendő kereseti illeték összegét 18.480 forintra és a perköltség összegét 15.000 forintra felemelte. Kötelezte a felperest 23.000 forint fellebbezési illeték és 7.500 forint fellebbezési perköltség megfizetésére.
- [9] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem kötelezhető a

jogosulatlanul levont 8.000 forint magánnyugdíjpénztári befizetés megfizetésére, mivel ez az összeg a felperes egyéni nyugdíjpénztári befizetésének összegét emelte és a munkáltató magatartásából eredően a felperest nem érte kár.

- [10] Megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság sérelemdíjjal kapcsolatos döntését is. Kifejtette, hogy a bírói gyakorlat szerint a vagyoni érdekek sérelme miatti felháborodás nem szolgálhat alapul személyiségi jogsérelemre (Pfv.IV.20.398/2007/3.). A késedelmes fizetés, a vagyoni jogokat sértő magatartás, amelynek a jogkövetkezménye a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül, az elsőfokú ítéletet a sérelemdíj összegének vonatkozásában változtassa meg a kereseti kérelmének megfelelően és marasztalja az alperest 300.000 forint sérelemdíjban, illetve kötelezze a peres eljárás során felmerült költségek megfizetésére.
- [12] Érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, továbbá a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 158. § (2) és (4) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:52. § (1) bekezdését.
- [13] A kétszeresen levont önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjjal kapcsolatban előadta, hogy a munkáltató nem döntheti el, hogy a munkavállaló miként kíván rendelkezni keresetével, mert azzal az Alaptörvényben rögzített tulajdonjogát korlátozná, és sértené az Mt. megjelölt rendelkezését. A sérelemdíjjal kapcsolatban előadta, hogy egy két hónapos fizetési késedelem könnyen okozhat olyan élethelyzetet egy család életében, ami azt erősen megzavarja, korlátozza. Mindez az emberi méltóság sérelmét is jelenti. Havi kiadásait felesége jövedelme nem fedezte, így a kifizetés elhúzódása durván megzavarta, korlátozta anyagi lehetőségeit és komoly stresszhelyzetet okozott. Hivatkozása szerint a másodfokú ítéletben megjelölt ügyszámon a hivatkozott döntés nem található meg, és az a másodfokú ítéletben kifejtetteket nem támasztja alá. A késedelem jogkövetkezménye nemcsak a késedelmi kamatfizetési kötelezettség lehet.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn, és marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek megfizetésére.
- [15] Érvelése szerint a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Mt. 158. § (2) és (4) bekezdése a hivatásos szolgálati viszonyban nem alkalmazandó. Bár a felperes 2016. januári járandóságából kétszer került levonásra az önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj, 2015. október és decemberében azonban ilyen levonás nem történt. A sérelemdíj vonatkozásában kifejtette, hogy önmagában az a tény, hogy a törvényi előíráshoz képest 2-3 héttel később kapta meg a felperes a

részére járó juttatást, nem ad alapot sérelemdíj megállapítására, önmagában e tény személyiségi jogot nem sért. A Hszt. 99. § (1) bekezdése szerint a szolgálati viszony megszűnését követően 15 napon belül kellett elszámolni a felperessel, így ehhez képest a késedelem 2-3 hét volt. Az illetmény számfejtés a MÁK útján történt, a késedelmes fizetésért a munkáltatót nem terhelte felelősség. A felperes joggal számíthatott arra, hogy az általa kötött biztosítás alapján a szerződéses összeghez hozzájut, így jelentős stressz helyzetet sem okozhatott nála a késedelem.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.
- [18] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. Ha a fél a felülvizsgálati kérelemben több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel. (A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény).
- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, illetve 221. § (1) bekezdését, a jogszabálysértést azonban tartalmilag nem írta körül, és nem jelölte meg, hogy a jogerős ítélet miért szenved ezen eljárási hibákban, így e hivatkozását a Kúria érdemben nem vizsgálta.
- [20] A felperesi álláspont szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 158. § (2) és (4) bekezdését is. Mivel a felperes hivatásos szolgálati viszonyban állt, jogviszonyára a Hszt. rendelkezéseit kellett alkalmazni, arra nem irányadók az Mt. jogszabályai, így alap nélkül állította a felülvizsgálati kérelem, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő e rendelkezések megsértése miatt.
- [21] A felperes ezen kívül felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 2:52. § (1) bekezdését, mely rendelkezés szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nemvagyoni sérelemért.
- [22] A Hszt. 256. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a törvény hatálya alá tartozók személyiségi jogai szolgálati viszonyal

összefüggő megsértése esetén a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésében, illetve 2:52. § (1) bekezdésében rögzített jogkövetkezményeket kell alkalmazni. A felperes állítása szerint azzal sérült személyiségi joga, hogy az alperes késedelmesen fizette meg január havi illetménye egy részét, illetve végkielégítését, s ez stresszhelyzetet idézett elő, hátrányosan befolyásolta élethelyzetét, terveit, elképzelései megvalósítását késleltette.

- [23] A perben nem volt vitatott az a tény, hogy a felperes szolgálati viszonya 2016. január 19-ével szűnt meg, január havi illetményét azonban csak részben fizette meg 2016. február 5-én a munkáltató, 103.507 forint illetmény csak 2016. március 5-én, míg a 868.350 forint végkielégítés 2016. március 8-án került jóváírásra számláján. Bár a munkáltató - a Magyar Államkincstárnál adódott problémák miatt, önhibáján kívül - valóban késedelmesen fizette meg a felperes számára az őt megillető juttatások egy részét, emiatt utóbb az adott időszakra járó késedelmi kamatot - 3.999 forintot - utóbb megfizetett.
- [24] Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság Gfv.IV.20.398/2017/3. számú döntésében kifejtette, hogy a Ptk.-nak a személyiségi jogvédelemre vonatkozó rendelkezései a személyek integritása ellen irányuló, a személyek társadalmi megítélését hátrányosan érintő közvetlen támadások ellen nyújtanak védelmet. A vagyoni érdek, így a tulajdonhoz, illetve a kötelmi jog gyakorlásához fűződő jogosultságok megsértése azonban önmagában személyiségvédelmet nem alapoz meg. A jogosult vagyoni érdekeinek védelmét ilyenkor a polgári jog egyéb intézményei biztosítják. Ebből az is következik, hogy a vagyoni érdekek sérelme miatti jogos felháborodás nem szolgálhat alapul a személyiség védelemhez.
- [25] Az EBH 2007.1598. szám alatt közzétett elvi határozat is rámutatott, hogy a polgári jog által biztosított személyiség védelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti az emberi méltóságot és (külön nevesített személyiségi jogok hiányában) a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad csak alapot az emberi méltóság sérelme miatti személyiségi jogvédelemre.
- [26] Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes járandóságának késedelmes kifizetése nem tartozik e körbe, ezen alperesi magatartás önmagában személyiségi jogot nem sért. A késedelmes fizetés a vagyoni jogokat sértő magatartás, amelynek jogkövetkezménye a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség, melynek az alperes eleget tett.
- [27] Mindezekre tekintettel a felperest nem illette meg sérelemdíj, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [28] A peresztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [29] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint

felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján határozta meg, melyet a pervesztes felperesnek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kell megfizetnie.

[30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. szeptember 12.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k.
előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző